

بررسی از سیره سیاسی امام رضا علیه السلام

راهبرد «مقاومت»
در میدان مذاکره و مصالحه

۶

در «قرار زیارت»
همه باهم می‌آییم

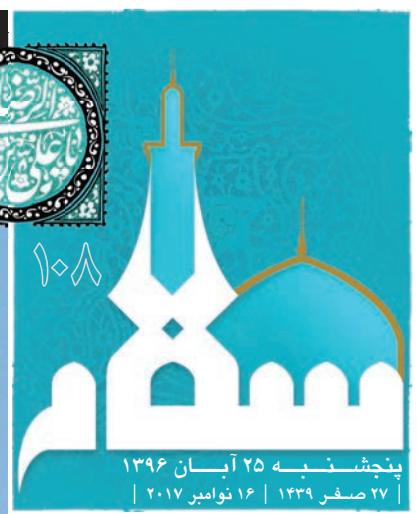
۷

طینین صلوت خاصه
در آسمان ایران

۸

۱۰۸

ارادت‌منگار

مسابقه شماره ۳

برای شرکت در مسابقه
به صفحه ۸ ویژه‌نامه
مراجعه کنید

دعای عاقبت به خیری

از رسول اکرم ﷺ

دکتر احمد عابدی: ... امام سجاد(علیه السلام) دعای در صحیفه دارد که در این دعا یازده بار می‌گوید، خدا از تو طلب عافیت می‌کنم، اللهم آنی استلک العفو و العافية والمعافات فی الدنیا و الآخرة.

در کتاب «العروة الونقی» آمده است: بهترین دعا برای قوت نماز همین دعاست: اللهم آنی استلک العفو و العافية والمعافات فی الدنیا و الآخرة، در مفاتیح نوشته است: برای شب قدر بهترین دعا طلب عافیت است، عافیت یعنی چه؟ عافیت معنی اش این است که این قدر در روایات تأکید شده است، معنی اش این است که نعمت دین، هدایت، ارتباط با خدا، که الان خدا به ما داده است را از ما نگیرد و این دعا را خدا از ما سلب نکند.

ام سلمه می‌گوید: یک شب پیامبر(صلی الله علیه و آله) در خانه ما بود، نصف شب بیدار شدم و دیدم پیغمبر نیست، بلند شدم دنیال پیغمبر که بیننم کجا رفت، دیدم وسط حیاط سرس را به سجده گذاشته است و این سه جمله دعا را می‌خواند: «اللّٰهُ لَا تَكُنْ لِّي نَفْسٌ طَرْفَ عَيْنٍ ابْدًا». یعنی خدا ای احظیاء، چشم به هم زدنی من راه خودم و مگذران.

خدایا نعمتی که به من داده ای آن نعمت را از من نگیر.

«اللّٰهُ لَا تَرْدِنِي فِي سَوَءٍ اسْتَغْفِرُكَ مِنْهُ ابْدًا». خدا بیدیها و رشتیها که من را از آن بیدیها نجات داده ای، به آن بیدیها برنگردان.

فارسی این سه جمله دعای پیامبر در سجده این بود که خدا ای عاقبت به خیری به ما بده، نعمت دین و امامت و این یک نعمتی به ما داده، نعمت دین و امامت و ولایت و اهل بیت و قرآن و مفاتیح و دعا و روزه، اینها نعمت خداست، این نعمت ارتباط با خدا را یک وقت خدا از ما نگیرد.

مقتل الحسن ﷺ

بی یاوری و مظلومیت

امام مجتبی ﷺ

سالم بن ابی جعفر می‌گوید: مردی نزد امام حسن(علیه السلام) رسید و گفت: «ای زاده رسول خدا، ما را خوار و ذلیل ساختی و آنچنان شیعیان را به بردگی اندانخی که هیچ کسی برایت باقی نماند! حضرت فرمود: «برای چه؟» گفت: «برای اینکه حکومت را تسلیم این طبقیانگ نمودی».

حضرت فرمود: «به خدا این حکومت را به او و اگذار نکردم جز بای اینکه بار و یاوری برای خود نباقم، و الا با او شبانه روز جنگ می‌کردم تا خواوند میان و او حکم و داری فرماید، ولی اهل کوفه راشناختم و آزمودم و هیچ خبری ندیدم. اینان عاری از هر وفا و عهدی در سخن و کردار و دمدم مراجند. می‌گویند با هاستند، قلب و دلشان با ماست، ولی شمشیرهاشان علیه ما کشیده شده است».

راوی گفت: «همین طور با من سرگرم صحبت بود که ناگاه خون بالا اور داظرفی طلبید و از معدهاش آن قدر خون آمد که آن ظرف لبریز شد». عرض کرد: «ای زاده رسول می‌بینم؟» فرمود: «این طاغیه کسی را مأمور نموده که به من سم دهد و آن بر جگر من اثر گذاشته و همان طور که می‌بینی تگه تکه از دلم خارج می‌شود». عرض کرد: «ایا قصد درمان آن راندارد؟» فرمود: «دو مرتبه این سم را به من خورانده و آن را درمان کرده‌ام، ولی این بار هیچ دوایی برایش نیافتیم».

احتجاج طبری، ج ۲، ص ۲۹۱

در «قرار زیارت» همه باهم می‌آییم

و در ساعت ۹ صبح در مسیرهای اصلی منتهی به بارگاه منور رضوی گردهم آمده و در قالب دسته‌های عزا راهی حرم مطهر می‌شوند. مسیرهای اصلی اعلام شده بدین شرح است: ۱- خیابان توحید، میدان توحید ۲- خیابان طبری، چهارراه برق (چهارراه مفتح) ۳- خیابان امام رضا (رضاع)، میدان بسیج ۴- خیابان مصلی، چهارراه مصلی

در سالروز رحلت جانگداز پیامبر اکرم(ص) و شهادت غریبانه کریم اهل بیت امام حسن مجتبی(ع)، مردم مشهد در «قرار زیارت» و به منظور عرض تسلیت به ساخت وی نعمتمن حضرت امام رضا(ع)، با پای پیاده رسپار حرم مطهر رضوی می‌شوند. در این قرار مردمی، مجاوران حضرت نامن الحجج(ع) در روز جمعه ۲۶ آبان ماه

راه اندازی ۱۷ ایستگاه استقبال از زائران در آستانه شهادت امام رضا ﷺ

خدمات مورد نیاز زائران ارائه می‌شود، تأکید کرد: زمینه اسکان و استراحت بالغ بر ۱۰ هزار زائر در ۱۷ ایستگاه که عمده‌ای از میهمان سراها، مدارس، سالن‌های ورزشی و حسینیه‌ها تشکیل شده، فراهم است. رئیس اداره امداد و تسهیلات زائرین آستان قدس رضوی در ادامه تصریح کرد: در این ۱۷ ایستگاه روزانه بالغ بر ۳۰ هزار پرس غذای گرم در سه وعده غذایی صبحانه، نهار و شام میان زائران حضرت علی بن موسی الرضا(ع) توزیع می‌شود.

رئیس اداره امداد و تسهیلات زائر آستان قدس رضوی گفت: در آستانه سالروز شهادت حضرت ثانی الحجج(ع) ۱۷ ایستگاه استقبال از زائرین پیاده از سوی این اداره در سطح شهر مشهد برپا می‌شود. حسین راست نزد با بیان این خبر افزود: نیروهای اختخاری بخش صندلی چرخ‌دار با برپایی ۱۷ ایستگاه پذیرایی در سطح شهر مشهد به زائران پیاده شهادت حضرت علی بن موسی الرضا(ع) خدمت‌رسانی می‌کنند. وی با بیان اینکه در این ایستگاه‌ها انواع

نخستین کارگاه کشوری پرده‌خوانی با موضوع امام رضا ﷺ برگزار می‌شود

هم‌زمان با ایام سوگواری دهه آخر صفر، اولین کارگاه کشوری پرده‌خوانی با موضوع فرازهای از زندگانی امام رضا(ع) در محل مجتمع فرهنگی هنری امام خمینی(ره) تشکیل می‌شود.

نخستین کارگاه کشوری پرده‌خوانی به همت امین افريشنهای فرازهایی از زندگانی حضرت رضا(ع) از ۲۸ آبان ماه در استان‌های تهران، اصفهان، خوزستان، هرمزگان، کهکیلویه و بویراحمد، آذربایجان شرقی، گلستان، خراسان رضوی، شمالی و جنوبی اجرا خواهد شد. پرده‌خوانان حاضر در این کارگاه کشوری، با ابعاد تاریخی و مستند طهوار پرده‌خوانی شیعی و حضرت ثانی الحجج(ع) آشنا می‌شوند.

پرده این مراسم‌ها توسط استاد محمد رضا حمیدی، استاد پیش‌کسوت نقاشی قهقهه‌خانه‌ای به سفارش مؤسسه افريشنهای هنری آستان قدس رضوی به تصویر درآمده است.

۱میلیون بسته نمک و نبات متبرک میان زائران حرم رضوی توزیع می‌شود

به همت اداره کل روابط عمومی و امور رسانه آستان قدس رضوی و ایام رحلت پیامبر گرامی اختر صفر یک میلیون بسته نمک و نبات متبرک تهیه و تولید شد.

با تلاش اداره انتشارات و تبلیغات محیطی آستان قدس رضوی به مناسبت گرامیداشت ایام پایانی دهه آخر صفر یک میلیون بسته نمک و نبات متبرک جهت اهدا به زائران میزین به و تولید شد.

۵۰ هزار بسته نمک متبرک و ۵۰۰ هزار

بسته نبات متبرک در بسته های زائران میزین به

دویستی هایی از اشعار مرتبی با حضرت رضا(ع) و اطلاعات ارتباطی با اداره کل روابط عمومی و امور رسانه آستان قدس رضوی تهیه و طراحی شده است.

بسته های تولید شده در میان زائران و مجاوران،

میهمانان آستان قدس رضوی، شرکت کنندگان در برنامه های پایانی دهه آخر صفر، گروه های زیارتی و کاروان ها و همچنین از طریق

بسته های اهدایی اداره کل روابط عمومی و

امور رسانه آستان قدس رضوی در اختیار علاقه مندان قرار می‌گیرد.

برگزاری ختم تلاوت نور در حرم امام مهربانی‌ها

اداره علوم فرقانی آستان قدس رضوی در دهه پایانی ماه صفر و ایام رحلت پیامبر گرامی اسلام حضرت محمد مصطفی(ص)، شهادت امام حسن مجتبی(ع) و علی بن موسی الرضا(ع) ختم تلاوت صلوات و قران در حرم رضوی را برگزار می‌کند.

زائران و مجاوران حرم مطهر امام مهربانی‌ها به مناسبت فرا رسیان رحلت رسول اکرم(ص)

می‌توانند با مراجعت آنkoran kربیم و رواق حضرت زهرا(س) حرم رضوی در ختم کل فرقان کربیم، ختم سوره‌هایی همچون تابی، اعلی، حدید، اسراء، حشر، من، زیارت حضرت رضوی(ص)، زیارت جامعه کبیره و ختم صلوات شرکت کنند.

همچنین این واحد به مناسبت شهادت غریب مدینه، حضرت امام حسن مجتبی(ع) ختم سوره‌های مزن، نور، فتح، صلوات خاصه امام حسن(ع) و زیارت جامعه را بر نامه ریزی کرده است.

راز خوار و ذلیل ساختی و آزمودم و هیچ خبری ندیدم. اینان عاری از هر وفا و عهدی در سخن و کردار و دمدم مراجند. می‌گویند با هاستند، قلب و دلشان با ماست، ولی شمشیرهاشان علیه ما کشیده شده است».

راوی گفت: «همین طور با من سرگرم صحبت بود

که ناگاه خون بالا اور داظرفی طلبید و از معدهاش

آن قدر خون آمد که آن ظرف لبریز شد».

عرض کرد: «ای زاده رسول می‌بینم؟» فرمود: «این طاغیه

کسی را مأمور نموده که به من سم دهد و آن بر

چگر من اثر گذاشته و همان طور که می‌بینی تگه

تکه از دلم خارج می‌شود».

عرض کرد: «ایا قصد درمان آن راندارد؟» فرمود: «دو مرتبه این سم را

به من خورانده و آن را درمان کرده‌ام، ولی این بار

هیچ دوایی برایش نیافتیم».

احتجاج طبری، ج ۲، ص ۲۹۱

طنین صلوات خاصه امام رضا ﷺ در آسمان ایران

مجتبی(ع) آغاز می‌شود و تا شهادت امام رضا(ع) ادامه خواهد داشت، علاوه بر پخش صلوات خاصه حضرت رضا(ع) توزیع نمک و نبات متبرک از نیز همراه با عده‌هایی و پذیرایی پروازها انجام می‌شود.

همانکاری شرکت هوایپمایی جمهوری اسلامی ایران، صلوات خاصه

حضرت رضا(ع) در پروازهای متنبھی به مشهد طنین انداز می‌شود.

با عده‌هایی و پذیرایی پروازها انجام می‌شود.

همانکاری شرکت هوایپمایی جمهوری اسلامی ایران، صلوات خاصه حضرت

رضا(ع) در پروازهای متنبھی به مشهد الرضا طنین انداز خواهد شد.

در این حرکت ارزشمند که از روز رحلت پیامبر اکرم(ص) و امام حسن

زائر امامیه ممان بدانید

بر واضح است که هر کس برای زیارت امام رضا علیهم السلام مشهد بیاید، میهمان مردم مشهد است و حقی برگردن مردم دارد. امام محمد باقر علیه السلام این باره می فرمایند: «وقتی مردم وارد شهری شد، تازمانی که در آن شهر است. مهمان برادران دینی خود در آن شهر است.» *(وسائل الشیعه، ج. ۲۲، ص. ۳۱۳)* بنابراین باید با او مثل میهمان رفتار کرد و جایگاه ویژه ای به او داد. بامهمانی که به خانه تان می آید چطور برخورد می کنید. باز از آقا هم ولو اینکه غریبه باشد باید مثل مهمان برخورد کنید.

در میزبان بودن خلوص بیت داشته باشید

همیشه نیت پاک و صادقانه بر هر چیزی برتری دارد. حتی در میزبان خوبی بودن! پیامبر اکرم علیه السلام درباره خلوص نیت میزبانی می فرمایند: هر کس برادر دینی خود را خالصانه دیدار کند، خدای متعال به او می فرماید: تو مهمان و زائر منی پذیرایی از تو بر عهده من است و من به خاطر اینکه برادر دینی ات را دوست می داری، بهشت را بر تو واجب ساختم. *(وسائل الشیعه، ج. ۱۰، ص. ۴۵۷)*

میهمان را کرامه دارید

باید حواسیمان باشد که تمام زوار آقا را محترم و گرامی بدانیم. امام محمد باقر علیه السلام فرماید: «از جمله اموری که پیامبر اکرم علیه السلام فاطمه زهرا علیها السلام آموخت این بود: «کسی که ایمان به خدا و روز قیامت دارد، باید مهمان خود را گرامی دارد.» *(وسائل الشیعه، ج. ۲۴، ص. ۳۱۹)*

میهمان خوشحالیتان را بینید

با زائر آقا، طوری برخورد کنیم که متوجه شود از آمدنش به شهرمان خوشحالیم. گاهی برخی از افراد در کوچه و خیابان از آمدن این همه میهمان به شهر و شلوغ شدن شهر می نالند. با نشان دادن خوشحالی خود به زوار امام رضا علیه السلام برای خودتان آمرزش بخیرید. همانطور که امام علی علیه السلام فرمایند: هر مؤمنی که با شنیدن صدای همه‌مهما (وروید) مهمان احسان خوشحالی کند، گناهان او هر چند به فاصله زمین تا آسمان باشد آمرزیده می گردد! *(جامع السعادات، ج. ۲، ص. ۱۵)*

پر از مرحه خدمت گنید

اگر می خواهید هر کس از مشهد به شهرش برگشت بگوید مشهدی ها عجب مردم جوانمردی هستند. هر طور می توانید به زائر آقا، خدمت گنید و اورادر کمال آسایش و آرامش قرار دهید. امام سجاد علیه السلام فرمایند: «خدمت گردن به مهمان نشانه کمال خفتون و جوانمردی میزبان است.» *(احقاق الحق، ج. ۱۲، ص. ۱۰۸)*

حرمت مهمان را نگه دارید

با زائر طوری برخورد کنید که وقتی دارد از مشهد می رود و هنگامه خدا حافظی، لب خندان و دل شاد داشته باشد. این لازمه اش حرمت او را نگه داشتن است. امام علی علیه السلام درباره اهمیت احترام گذاشتن به میهمان می فرمایند: «خدارا! خدا را! در نظر بگیرید و حرمت مهمان را رعایت کنیدا مهمان جز اینکه خشنود و سپاسگزار شما باشد نباید از نزد شما خارج شود.» *(مستدرک، ج. ۶، ص. ۲۴۱)* در احترام گذاشتن به میهمان همین سه این امام علی علیه السلام کسی را که به میهمانش احترام نگذارد را شیعه خود نمی دانستند و فرمودند: «همان راهنما به سوی بهشت است. هر کس مهمان را حرمت و گرامی ندارد او پیرو من نیست.» *(النالی الاخبار، ج. ۳، ص. ۶)*

با هر توانی دارید از میهمان ام اهراض (علیه السلام) پنجه گنید

به اندازه هر چه در اختیار دارید و سعستان می کشد، از زائر و میهمان امام رضا علیه السلام بذیرایی کنید. از یک شکلات ساده تغذیه ای گرم و خوشمزه! گاهی اسکان دادن به افرادی که جا و مکانی برای استراحت ندارند یا دعوت کردن شان به یک حمام گرم و کمی استراحت، قبول شستشوی لباسهای زوار و خلبی از کارهایی که می توانید از عهده شان بر بیایید. اینها اگر باشد ما می شویم مصدق کلام امام صادق علیه السلام فرمودند: «کمال سخاوت و جوانمردی در آن است که میزبان آنچه از وسائل پذیرایی در اختیار دارد از مهمان خود در برع ننماید.» *(بحار الانوار، ج. ۷۵، ص. ۶۵)*

مشتاق رفت زوار از شهر بشاید

امام باقر علیه السلام مود: از جمله اموری که جدا است، به خدمت گرفتن مهمان است. هنگامی که مهمان بر شما وارد می شود، در آمدنش، به او کمک کنید. اما وقتی می رود، در رفتشن به وی کمک نکنید؛ چرا که این کار، نشان از خساست و حقارت است. همچنان برای او زاد و توشه فراهم کنید و سعی کنید زاد و توشه خوبی برای او بگذارید. چرا که این کار، نشان از سخاوت است.» *(وسائل الشیعه، ج. ۲۴، ص. ۳۱۶)*

هوای توده!

بی شک خداوند ما مشهدی ها را خیلی دوست دارد که فرصت میزبانی کردن زائران حرم امام رضا علیه السلام را به مارزانی کرده است. زائر امام را باید میهمان بدانیم؛ نشان به این نشان که پیامبر گرامی اسلام (صلی الله علیه و آله و سلم) می فرمایند: «وقتی مهمان بر تو وارد می شود این را بدان که خدا بر تو نهشت نهاده که تو را میزبان او قرار داده تا بدين و سیله گناهات را بیامرزد.»

(لثای الاخبار، ج. ۳، ص. ۶۶)

هر سال دهه آخر صفر، میهمانی بزرگ امام رضا علیه السلام بر پا می شود و از سراسر کشور زائران پیاده و سواره به سمت مشهد روانه می شوند. در این میهمانی بزرگ میزبان اصلی خود حضرت هستند و ما میزبانی هستیم. نحوه برخورد ما با زائرین و میهمانانی که وارد شهرمان می شوند بسیار مهم و اثرگذار است و می تواند خاطره خوب یا بدرا بر ذهن فراد بسازد. این مطلب درباره آداب میزبانی کردن است، باشد که اثر افتاد.

**در
باب
درت
میزبانی کردن
از زوار
امام رضا
علیه السلام**

موقوفات روه

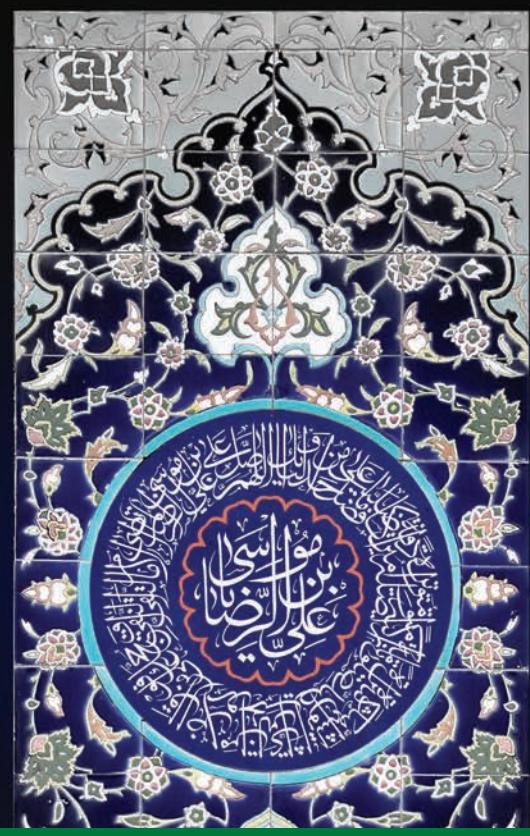
تامین روشنایی حرم مطهر گذشته تا کنون همواره مور است که به حرم نورانی و ملکی شدند در بیشتر وقف نامه‌ها، واقع بخشی از موقوفات خود را به حرم مطهر و اماکن متبرکه رضوی اختصاص داده‌اند.

۱۰۳ وقف آستان قدس رمزه، قنات، باغ زمین، کاروا در شهرهای مشهد، چهاران، فرق حیدریه، کرمان، نیشابور، ساری گرگان، یزد، گناباد، کرج، رفسنجان، دامغان، تهران، بلبل، پارامین، و مزروعه رضوی و سوخت از عواید این موقوفات روزانه به لامپ در اماکن متبرکه رضوی ۱۴۰۰ دستگاه لوستر، ۴۵۰، د شعله و... تنظیف و رفع عیب همچنین از عواید این موقوفات شاغل در حوزه روشنایی اماکن

موقوفاتی از ۵۰ سال قبل

موقوفات مرحوم «عتیق علی بن احمد بن ملک اسماعیل طوسی» مشهور به «عتیقی» از جمله قدیمی ترین و وسیع ترین موقوفات آستان قدس رضوی به شمار می‌آید که نزدیک به ۵۰۰ سال از عمرشان می‌گذرد. عتیق علی بن احمد طوسی مشهور به خواجه عتیق منشی، خوشبویس و نخستین متولی دولتی آستان قدس رضوی بود. او از نوادگان خواجه نصیر الدین طوسی و یکی از دولتمردان عهد شاه اسماعیل و شاه طهماسب صفوی بوده است. خواجه عتیق در زمرة نخستین وقفان آستان قدس رضوی است که در سال ۹۳۱ هجری قمری ۲۲ رقه را در محدوده مشهد و رادکان وقف آستان قدسیس حضرت رضا(ع) کرده است.

موقوفه مرحوم عتیقی، رقبات بسیاری از جمله چند روستای شش دانگی بزرگ و مزروعه معروف به کنه بیست را که امروز تبدیل به مرکز بزرگ تولیدی و دامداری شده است. مزروعه کاریز پایین، یک قلعه باغ به مساحت دو جریب در محله دنجان نوغان، مزروعه رادکان، باغ مشهور به علاء الدوله به مساحت ۹ جریب، حمام آغچه و... را در برمی‌گیرد.

نیم‌نگاهی به مهم‌ترین موقوفات آستان قدس رضوی

ارادت ماندگار

موقوفات م بزرگ‌ترین

حاج حسین آقا ملک فرزند التجار، از بزرگ‌ترین وقفان هجری شمسی در مشهد وقف حضرت رضاع(ع) کرد. م با ذوق، فرهنگ‌دوست و سے به اشیاء

۶۵۳۷ جلد کتاب و قرآن خ کوشش گرد آورد. موقوفات هكتار املاک و اراضی کشاو عمیق امانی و اجاره‌ای و نیز و موزه‌ای است. مرحوم ملک تربیت حمام و چهاران به منظمه و مقبره سلطان محمد عا ۱۳۴۷ شمسی تعمیر کرد. با دو میلیون متر مربع از دیگر اکون تفرجگاه زان و مجل همه املاک متعدد خود در که بیش از ۶۱ روستا، مزروعه ای و قبر حضرت رضاع(ع) تا ۱۳۴۰ وقف حضرت رضاع(ع) ملک سوم مرداد ماه سال ۱۳۴۱ دار فانی را داده گفت، سپس در دار الحفاظ حرم مطهر رض

موقوفاتی از سپهسالار ایران

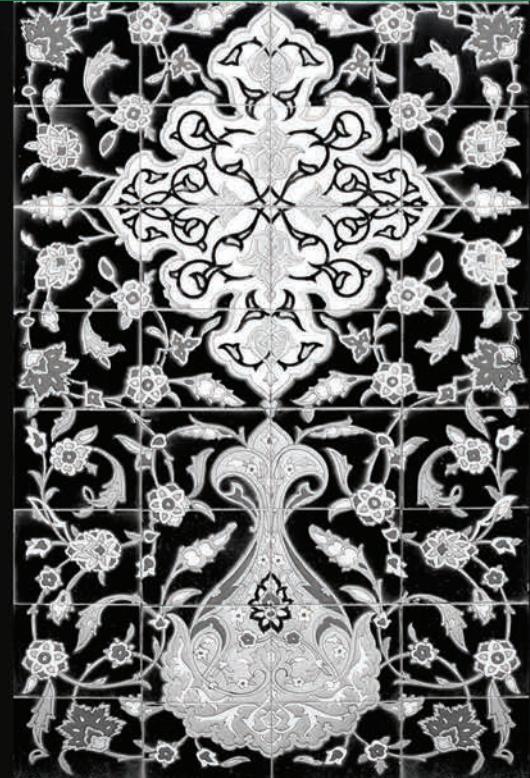
اثار ماندگار همواره نام بانی خود را ماندگار می‌کنند. حال آگر این اثر علاوه بر ویزگی‌های خاص در معماری، منتب به مکان یا شخصی باشد که مرکز توجه و ارادت خدا و بندگان خوبیش است، نام بانی را در دنیا و آخرت ماندگار خواهد کرد.

«الله وردی خان» که روزگاری سپهسالار ایران و حاکم فارس بود، یکی از واقفین آستان قدس رضوی است که در عهد صفوی علاوه بر موقوفاتش آثار بی نظیری از خود به یادگار گذاشته است.

یک کاروانسرا و چند مغازه در حاشیه پایین خیابان مشهد و همچنین یک رشتہ قنات و چند مزرعه از جمله موقوفاتی است که وی بیش از ۴۰۰ سال پیش آن‌ها را وقف آستان قدس رضوی کرد، تا برای همیشه زان و مجاوران فقیر از آن‌ها بهره‌مند شود. نگاه هنرمندانه الله‌وردی خان و دستور وی سبب شد، گنبد الله وردی خان که بنای است هشت ضلعی، مرتکع و استوار و از زیباترین نمونه‌های کاشیکاری دوره صفوی در مشرق توحیدخانه و در ضلع شمال شرقی حرم مطهر، توسط یکی از معماران فارس ساخته شود.

هنر و اثار زیبای وی نه تنها در مشهد که در اصفهان و شیراز همچنان جلوه‌گری می‌کند. الله وردی خان سرانجام پس از عمری مفید و پر تکاپو در اصفهان درگذشت و شاه عباس به نشانه احترام و سپاه‌گزاری او را بزرگان کشوری و لشکری در مراسم تدفین وی شرکت کرد و جنازه او را با احترام بسیار به مشهد فرستاد تا در گنبدی که خود الله وردی خان در حرم حضرت رضاع(ع) ساخته بود، به حاکم سپرده شود.

موقوفه‌ای برای بیهود وضعیت درمانی بانوان

علی اکبر دبیر سهرابی معروف به دبیرالسلطان از رجال بنام ایران در اوخر سلطنت قاجار بود. وی در منشی گری و خط خوش و نگارش سرآمد بود و در دوران ولیعهد محمدعلی میرزا نیز سمت وزارت رسالت را بر عهده داشت. پس از صدور فرمان مشروطیت، دبیرالسلطان از تهران به وکالت دوره اول مجلس انتخاب شد.

وی همچینین در دوره های دهم و یازدهم از قوچان به مجلس رفت. دبیر سهرابی در سال‌های ۱۳۱۳ و ۱۳۱۵ طی دو وقت‌نامه شمار زیادی مزارع و قنات را در قوچان وقت بازگاه مقدس رضوی کرد و تاکید داشت تا تمامی منافع و عواید موقوفاتش پس از کسر مصارف و مخارج لازم آبادی

رقابت و قفقی و دو درصد حق التولی، ۹۸ درصد درآمد آن برای هزینه‌های زیستگاه بیمارستان امام رضا (ع) استفاده شود تا در دورانی که فقر در بخش درمان، مشکلات جیران ناپذیری را برای زنان و کودکان به وجود می‌آورد، زینه‌زند و پیشرفت بهداشتی و درمانی بانوان را فراهم کند.

سرانجام وی در سال ۱۳۱۸ شمسی در تهران درگذشت. جنازه‌اش به مشهد منتقل و در صحن انقلاب اسلامی رویه‌روی ایوان طلا به خاک سپرده شد.

رضوی و اماکن متبرکه از
د توجه عموم زائرانی بوده
توتی حضرت رضاع (مشرف)

فان تمام یا

۴ روشنایی

حرم مطهر

۲۳۵ ضوی

رسرا،... و را

وین، تربت جام، سیزو، کاشمر،

جان، شاهرو، تبریز، قوچان،

شیاز و سمنان

حرم مطهر کردند.

ش از ۳۰ هزار و ۵۰۰

بیوار کوب و ۴۰۰ لامپ تک

ی شود.

ن هزینه خدمت ۷۰۰ نیروی

نم تبرکه و... تأمین می‌شود.

اگر از تمام کسانی که تاکنون به حرم مطهر رضوی مشرف شده‌اند، بپرسید که نظافت و پاکیزگی صحنه را واقع‌ها و اطراف ضریح مطهر چگونه است؟ پاسخ مشترک همه آنین این است که در تمامی ساعتی که به حرم مطهر مشرف شداییم، حتی کوچک‌ترین زبانهای روی زمین نبوده و عطر خوشی در تمامی فضاهای اماکن متبرکه پراکنده است.

در همین راستا و در میان ۲۶ سرفصل از موقوفات آستان قدس رضوی، بخش اعظمی از آن به نظافت و خوشبو کدن حرم مطهر اختصاص دارد. ۲۶ رقه و قفقی شامل انواع مزروع، قنات، باغ، زمین، آب، منزل، دکان، میمه‌سازا... و اراد شهراهی مشهد، کرمان، نیشاپور و تربت حیدریه وقف آستان مقدس حضرت رضاع (ع) کرده تا تمام یا بخشی از درآمد آن صرف نظافت و عطرافشانی حرم مطهر شود. از عواید این موقوفات روزانه مساحتی بیش از ۳۰۰ هزار متر مربع از فضاهای حرم مطهر رضوی نظافت شده و از ۳۷ هزار متر مربع فضای سبز حوزه اماکن متبرکه حفظ و نگهداری می‌شود. این فضای ملکوتی با بیش از ۱۵۰ کیلوگرم گلاب، ۲۵۰۰ کیلوگرم اسانت و ۳۵۰ کیلوگرم کندر، اسپند، عود و... خوشبوی می‌گردد که از عواید این موقوفات تأمین می‌شود.

کارهای نیکویی که در این دنیا از آدم‌ها سر می‌زند، برخی بی تعارف بگوییم نمایشی هستند و یا نیاتی غیر از رضای خدا در پشت آن نهفته است، این قبیل کارها ماندگار نبوده و به مرور زمان از بین خواهد رفت. اما در این میان هستند اقدامات پسندیده‌ای که در صدها سال قبل رقم خورده است، اما تا روز قیامت این عمل، جاودانه می‌ماند و علاوه بر آنکه برای مردمان تمام اعصار منشا خیر خواهد بود، برای صاحب آن چه در زمان حیات و چه در زمان مماتش حسن‌نوشته می‌شود.

از همان ایامی که ولی نعمت‌مان حضرت رضاع (ع) در سرزمین خراسان، پس از شهادت به خاک سپرده شدند، صدھا شیعه دوستدار آن امام همام، برای عرض ارادت به ساحت ایشان، اموال خود را بانیات مختلف به وقف آستان ملکوتی اش درآوردند. امروزه گزافه نیست اگر بگوییم بسیاری از اقدامات اساسی و ماندگار آستان قدس رضوی در طول زمان‌های مختلف توسط عایدات همین موقوفه‌ها صورت پذیرفته است.

توسعه حرم رضوی به برکت وسعت نگاه واقفان

حتمًاً آن دسته از زائران و مجاوران حرم مطهر رضوی که ۴۰ سال و پاییزتر از عمر زندگی شان گذشته است، به این دارند که در حدود ۳۰ سال پیش در این حرم نه از صحن جامع رضوی خبری بود و نه از صحن جمهوری اسلامی. حتی رواق امام خمینی (ره) و رواق دارالحجه هم آن زمان‌ها هنوز ساخته نشده بودند.

اما اکنون می‌بینیم که در طول این سه دهه، چه اندازه صحن‌ها و رواق‌ها و طبقات فوچانی و زیرین حرم مطهر رضوی توسعه یافته است. ۱۸ رقه و ۳۸ رقه و قفقی شامل مزرعه، قنات، باغ، زمین، کاروانسرا، آب، منزل و دکان... و رواق آستان مقدس حضرت رضاع (ع) کردن تا عواید آن برای تعمیرات اماکن متبرکه رضوی هزینه شود.

نخستین وقت‌نامه‌ای که برای این موضوع وقف شد، مربوط به سال ۹۹۷ هجری قمری است و رهبر معظم انقلاب نیز در سال ۱۳۷۲ رقباتی را برای این مهمن وقف کردند.

احیای موقوفات تعمیرات اماکن متبرکه پس از پیروزی انقلاب اسلامی در شهرهای هرات، مشهد، قزوین، سیزو، تبریز، یزد و دهدما شهر دیگر سبب توسعه و عمران برگاه ملکوتی امام هشتم (ع) شده است. همچنین توسعه روضه منوره از سه طرف، تعویض ضریح قدیم و نصب ضریح جدید و احداث رواق‌های جدید دارالولاية، دارالاجابه، دارالهدایه، امام خمینی (ره)، احداث صحن‌های جمهوری اسلامی، قس، جامع رضوی، غدیر، کوثر و هدایت... و از جمله اماکن توسعه یافته پس از احیای موقوفات است.

سخاوتمندترین بانوان

حضرت زهراس (نخستین وقف زن در اسلام هستند) که هفت بستانی را که پیغمبر اکرم (ص) مخصوص ایشان قرار دادند را وقف بنی هاشم و بنی عبدالملک کردند و نظرات و سرپرستی آن هارا به حضرت علی (ع) سپرندند.

از سال ۹۷۱ هجری قمری تاکنون، بیش از ۸۰ وقف از بانوان نیکوکار و بلندنظر با پیروی از حضرت فاطمه (س)، در ۶۵ رقه و قفقی تمامی یا بخشی از دارایی‌های خود را بر حسب نیاز هر زمان وقف آستان مقدس حضرت رضاع (ع) کرده‌اند تا برای موضوعاتی مانند اطعماء زائران، تأمین روضه ایشانی حرم مطهر، تجهیز دارالشفاء، کمک به زائران، برپایی مجالس حشنه، سوگواری و عزاداری ائمه اطهار (ع)، ساخت و تجهیز احداث دارالقآن... هزینه شود.

یکی از قدیمی ترین بانوان وقف آستان قدس رضوی، «گوهشاد بیگم» فرزند امیر غیاث الدین ترخان و همسر شاهزاده بیگم است که در سال ۱۳۷۲ از زیرزمین این امام زاده شد.

است مسجد جامع گوهشاد و رواق دارالسیده از جمله موارد وقفی وی است. همچنین جدیدترین بانوان وقف نیز سیمین تاج ایلخان است که در سال جاری یک دستگاه آپارتمان واقع در تهران را برای هزینه‌های بهداشت و درمان بیماران بی‌بصاعت و ایتمام وقف حضرت رضاع (ع) کرد.

شهر مشهد با ۱۳ وقف و تهران با ۱۲ وقف و بیشترین بانوان وقف را در خود دارد و بیشتر موقوفات بانوان وقف آستان مقدس حضرت رضاع (ع) اموال غیرمتفق از جمله املاک، اراضی، باغ، معابر و منزل است. باسو رایعه خاتم احترام السلطنه، حیرالنساء خاتم، بیگ آغا خاتم ذوالقدر، قمرنساء خاتم، رقیه بیگم، بی بی مرضیه خاتم ملقب به صدرال حاجیه و بانو کوچک آغا صنعنی برخی از بانوان وقف آستان قدس رضوی هستند.

د حاج محمد کاظم آقا ملک

کشور است که در سال ۱۲۵۰

متولد شد و رقبات بسیاری را

مرحوم ملک مردی داشتند.

خلوات‌مند بود. وی علاقه زیادی

به عقیقه داشت، همین موضوع

شد با گردآوری مسکوکات

سیمین متعلق به دوران

پس از اسلام و نیز تمپرهای

هان و فرش‌ها و تابلوهای از

ملک و نقاشان معروف جهان،

های کم ماند فراهم اورد. ملک

بن یکی از بزرگترین و بهترین

های خطي کشور که دارای

طی است را طی هفتاد سال

مرحوم ملک بیش از ۶۳ هزار

رزی و شهری، ۱۲۳، حلقه چاه

مستغلات، نایابی کتابخانه‌ای

دو بیمارستان را در شهرهای

بر استفاده عموم مردم ساخت

بد در کاخ گناباد را در سال

اغ و کیل آباد مشهد به مساحت

موقوفات ملک است که هم

دران رضوی است. مرحوم ملک

ش شهراهی تهران و خراسان را

۴ و مستغلات بیو و نیز موزه و

بره و وقتنهای در سال‌های

۱۳۱۶ کرد است. حاج حسین

۱۲۵ در ۱۰۱ سالگی در تهران

جنازه‌اش به مشهد منتقل و

موی به خاک سپرده شد.

برشی از سیره سیاسی امام رضا

راهبرد «مقاومت» در میدان مذاکره و مصالحة

بررسند، این شهادت برای جامعه شیعیه نتایجی داشته باشد، مثل شهادت حضرت سید الشهداء(علیه السلام) در کربلا که حقیقتی جادوگار و قابل عبرت آموزی است. از این رو، اگر حضرت در ابتدای امر ولایت‌هدی شهید می‌شند دیگر شهادت ایشان نتیجه‌های را که باید نمی‌دانست، اما شهادت ایشان پس از دو سال ولایت‌هدی تا امروز درس آموز است و به ما برنازه زنگی و الگو برای مقابله با ابرقدرتها را ارائه می‌کند. امام رضا(علیه السلام) در پذیرش ولایت‌هدی هم شروع را لاحظ می‌کند که در کنار تسبیح روح مقاومت در ایشان، عملانشان می‌دهد، حضرت جاراهی جز این پذیرش اجباری نداشتند و پس از پذیرش هم به گونه‌ای عمل کردن که رفتارشان به هیچ وجه معنای همسوی و همراهی با دستگاه خلافت را نمی‌دهد که این بسیار مهم است.

حضرت برای پذیرش ولایت‌هدی شرط‌هایی گذاشتند از جمله آنکه: هیچ امروزنهایی ای نداشته باشند (که در تعریف سیاست آن روز، ولایت‌هدی بدین شکل معنای نداشت)، دوم آنکه هیچ فتو و قضاوتی را بر عهده نگیرند، سوم آن که والیان و هیچ کس را اعزل و نصب نکنند. این موارد همگی تجلی فهنه مقاومت در سیره رضوی است که در حقیقت اسی از ولایت‌هدی را بیشتر باقی نگذاشت. مأمون پس از متی دید این ولایت‌هدی هیچ نتیجه‌های نداشته و به هیچ یک از اهدافش نرسیده است، زیرا حضرت رضا(علیه السلام) دیگر کسی را دعویت نمی‌کند که به نفع خاییه شود. اصل در معادلات سیاسی و رویارویی با قدرت‌های بزرگ و زورمندان در هر ایام مأمون توان با احسان خطر مأمون از وجود مقدس حضرت و به دلیل فاصله زیاد مکر خلافت از مدینه و عدم امکان نظرات دائمی و عميق بر این روزگار دعوت کرد. دیگر دلیلی برآغاز راه مقاومت اسلام رضا(علیه السلام) پیشنهاد خلافت، مأمون ولایت‌هدی را به امام رضا(علیه السلام) پیشنهاد کرد تا پس از امر حکومت در دست امام باشد، اما حضرت این راه نپذیرفتند که این افق روشی از سیاست در سیره رضوی است تا برای مثال اگر ما هم بخواهیم با قدرت‌های بزرگ مذاکره کیم، پله و به نوعی عمل کیم که از همان ابتدا به طور کامل خود را خلخ سلاح نکنیم که دیگر نتوانیم امتیازی بگیریم، امری که به نظر می‌رسد درباره برگام به درستی صورت نپذیرفت. امام رضا(علیه السلام) در شرایطی ولایت‌هدی را پذیرفتند که چراهای جز آن نداشتند و فرمودند: اگر نمی‌پذیرفتیم، مساوی با قتل من بودا! البته باید توجه داشت، امام رضا(علیه السلام) مانند سایر ائمه(علیهم السلام) از مرگ واهمه‌ای نداشتند، بلکه برایشان مهم بود که اگر قرار است در مسیر دین به شهادت گونه‌ای باشد که اصل اسلام زیر سؤال نرود.

حاجت الاسلام والمسلمین قاسم خانجانی، عضو هیئت علمی پژوهشگاه حوزه و دانشگاه و استاد تاریخ اسلام: پس از پایان عصر هارون الرشید و روی کار آمدن امین عباسی، چون امین از ابتدا با برادرش مأمون درگیر بود، فرست رویارویی با امام رضا(علیه السلام) را نیافت و شاید اگر فرست می‌یافت با حضور دچار مواجهه جدی می‌شد؛ از این رو، آرامترین دوران امانت حضرت ثامن الحجج(علیه السلام)، دوره خلافت امین است، اما پس از کشته شدن وی و روی کار آمدن مأمون، وی در صدد مواجهه جدی با حضرت رضا(علیه السلام) و به نوعی مطبع کردن ایشان نسبت به دستگاه خلافت برآمد.

اینکه می‌گوییم مطبع، برای آن است که مأمون پس از رسیدن به خلافت دریافت که اگرچه خود خلیفه است، اما فعالیت‌های علمی فرهنگی و به نوعی رهبری شیعیان و علاقمندان اهل بیت(علیهم السلام) چه در خراسان آن روزگار، چه در مدینه النبی، متعلق به حضرت علی بن موسی الرضا(علیه السلام) است و این به ضرر دستگاه خلافت تمام می‌شود و در واقع این مدیریت و هدایتگری به نوعی مقاومت نشان دادن در برابر پذیرش خلافت و حکومت مأمون است.

از این رو، می‌توان گفت: رویارویی مأمون و امام رضا(علیه السلام) از همین جا آغاز شود، یعنی زمانی که محبت و تاثیر امام رضا(علیه السلام) از مدینه در همه قلمروی اسلامی در حال گسترش و نفوذ است، بنابراین با احسان خطر مأمون از وجود مقدس حضرت و به دلیل فاصله زیاد مکر خلافت از مدینه و عدم امکان نظرات دائمی و عميق بر امام مأمون تصمیم گرفت حضرت رضا(علیه السلام) را به خراسان یا مرو آن روزگار دعوت کرد. پس از مقاومت امام رضا(علیه السلام) و رد پیشنهاد خلافت، مأمون ولایت‌هدی را به امام رضا(علیه السلام) پیشنهاد کرد تا پس از امر حکومت در دست امام باشد، اما حضرت این راه نپذیرفتند که این افق روشی از سیاست در سیره رضوی است تا برای مثال اگر ما هم بخواهیم با قدرت‌های بزرگ مذاکره کیم، پله و به نوعی عمل کیم که از همان ابتدا به طور کامل خود را خلخ سلاح نکنیم که دیگر نتوانیم امتیازی بگیریم، امری که به نظر می‌رسد درباره برگام به درستی صورت نپذیرفت. امام رضا(علیه السلام) در شرایطی ولایت‌هدی را پذیرفتند که چراهای جز آن نداشتند و فرمودند: اگر نمی‌پذیرفتیم، مساوی با قتل من بودا! البته باید توجه داشت، امام رضا(علیه السلام) مانند سایر ائمه(علیهم السلام) از مرگ واهمه‌ای نداشتند، بلکه برایشان مهم بود که اگر قرار است در مسیر دین به شهادت گزند.

مارتا» و فرشته‌های حرم

ساعت ۸ صبح بود که رسیدم هتل، رفته بودم در برویم حرم میهمانان مکریکی و قرار بود یک راست برویم شغل قبلاً به آنها گفته بودم که برای ورود همراه داشته باشند. از ظاهری شان باید به چه شکلی باش و چه چیزهایی را ماجرا نیستند داخل حرم همراه داشته باشند. از پذیرش خواستم شماره اتاقشان را بگیرد تا ورودم را به اطلاعشان برسانم، چند دقیقه بعد در آسانسور باز و «رافائل» وارد لای شد سلام و صحیح گفت و می‌گفت: «اوہ! حتماً می‌باشد. فقط به یکی طول می‌کشند آخه داره چادر می‌پوشند». گفتم: «بهتر نیست برم کمکش؟! باید اولین بار باشند که چادر می‌پوشند» و رفائل جواب داد: «نه اولین بارش نیست، قبل از قم و شیراز هم چادر پوشیده و از طرفی فروشنده‌ای که در این ازش چادر مشکی خردیدم، بهش یاد داد چه چطور اون رو پوشند؟!»

به این ترتیب چند دقیقه‌ای منتظر مارتا شدم و در این فاصله رفائل در باره سوغات مشهد پرسید و من هم تعدادی از آنها را برایش توضیح دادم مشغول صحبت بودم که رفائل به مارتا اشاره کرد و گفت: «این از مارتبا... بالآخر او مده... واقعاً در لحظه اول نتوانست تشخیص بدمن که باشند که باشند مارتا مکریکی سست و نه یک باشی مجده ایرانی معمولاً ترسیستها در پوشیدن چادر خیلی مشکل دارند و به سختی و زحمت زیاد ان را روی سرشان نگه مارتا دارد اما مارتا چنان حجاب کرده بود که گویی سال هاست چادر را می‌شناسد و اصلًا جزئی از لباس روزمره‌اش بوده است. آنها به من حق دادند که تعجب کنم. بعد مارتا کمی از خودش گفت، که استاد تاریخ است و سال هاست با تاریخ ایران آشناست و حالا چند سالی است که مشغول مطالعه فهنه شیعی در ایران است و اصلًا قدیش از سفر به ایران، دیدن شهرهای قم، شیراز و مخصوصاً مشهد و حرم‌ایی است که در این شهرها واقع شده‌اند. او امام رضاع و خواجه ایشان را به خوبی می‌شناخت و درباره ایشان مطالعات زیادی انجام داده بود. به قول خودش فقط مانده بود که باید و از نزدیک همه چیز

را بینند و درک کند. وارد حرم که شدیم من حواس به مانشین‌های برقی داخل صحن بود که ماسماله‌نم برخورد نکنند که ناگهان صدای مارتا را از پشت سرم شیدم که با صدایی باند و عجیب آه کشیده با خودم گفت کاری که نیاید می‌شد. شد. برگشتم و چشم‌هایش به رویه رو خیره ماندانا نمی‌توانستم به فهمم چه مشکلی برایش پیش آمد، بی حرکت ایستاده بود و عکس اعمالی نداشت. تا اینکه چند لحظه بعد با صدایی که از هیجان من لرزید گفت: «چقدر زیباست... این بار من بودم که دستم را روی قلبم گذاشت و با خجالت راحت نفسی کشیدم. تا آن لحظه فکر می‌کردم اتفاق بدبای را افتاده و وقتی متوجه شدم از شدت هیجان چنین واکنشی نشان داده، حدقان خیال از بابت سلامتی اش راحت شد. برایم باور فضای جدیدی

در تمام مدت حرم گردی هر بار وارد فضای جدیدی می‌شدم همین واکنش را داشت و خوب بته نداشت. تفاوت این بود که من دیگر غالغلگیر نمی‌شدم. هر چند هنوز برایم عجیب بود هنگام خارج شدن از حرم، یک اتفاق جالب افتاد، گروهی از دختر بچههای مدرساهای را دیدم که به مناسبت جشن تکلیف‌شان به حرم آمدند. بودند، با چادرهای زیبای توردوزی شده و چهارهای شاد و لبخند به لب. مارتا با یارین آنها به من نگاهی کرد و گفت: «اینها عکس گرفتند. می‌گفت یک نوه دارد به نام «پلو» که تقریباً ۱۰ ساله است و برایش یک چادر سوغاتی خردیده است تا او هم با فرهنگ دختران ایرانی آشنابشود.

گزارش

از برنامه‌های معارفی حرم مطهر جا نمانید!

گوهرشاد در سوگ اهل بیت(ع) شعر می‌سرایند

قرآن را در جوار عترت بیاموزیم

در آستانه شهادت حضرت رضا(ع) خادمان قران قرائی آستان قدس رضوی سلسه نشستهای آموزشی کلام الله مجید را به مطلع فراگیری قواعد، روحانی، روانخوانی و تجویض در دو نوبت صبح و عصر برگزار می‌کند و در این جلسات استادی همچون مجتبی جاویدی و مسعود پنجه از قاریان بتر ملی و بین المللی آستان قدس رضوی، تدریس این کلاس‌ها را بر عهده دارند.

خدمات مشاوره رایگان برای میهمانان خورشید

در آستانه فرا رسیدن شهادت حضرت رسول الله(ص) و امام رضا(ع) از سوی واحد مشاوره آستان قدس رضوی طرح رایگان مشاوره امیمه‌مان خورشید ویژه کاروان‌های زیارتی پیاده در حرم رضوی برگزار می‌شود و زائران می‌توانند مسایل مرتبط با حوزه‌های تربیتی، خانوادگی، تربیت فرزند و حل تعارضات زناشویی را با واحد مشاوره حرم مطهر در میان گذاشته و راهنمایی های لازم را کسب کنند.

اقامه نماز عشق در حرم

برگزاری نماز جماعت یکی از باسابقه‌ترین فعالیت‌های فرهنگی و تبلیغی در حرم مطهر رضوی است، در ایام شهادت حضرت رضا(ع)، روزانه در ۵۹ مکان غفورزاده (شفق)، بیانکی، قزو، صرافان، شرافت، کاظمی، برقی، سازگار و آسمان در ویژه برنامه «رسم دعیل» و در شبستان گرم مسجد جامع

خادمان فرهنگی آستان قدس رضوی همزنان با داده آخر ویژه برگزاری و می‌گردند که مختلفی را برای زائران امام مهریانی ها تدارک دیده اند که در این گزارش به گوشاهای از آن می‌بردازیم.

شام غریبان امام غریب برگزاری ویژه برنامه سوگواره شام غریبان امام رضا(ع)، همزنان با شام شهادت آن حضرت پس از نماز عشا در صحن انتقال اسلامی همراه با حرکت هیئت عزاداری خادمان آستان قدس رضوی از چهارراه شهادت به سمت حرم مطهر برگزار می‌شود.

عزادار خانه صاحب عزا

در روزهای پایانی ماه صفر در قالب ویژه برنامه «شکوه ایثار» روزانه پنج ویژه برگزاری و سخنرانی و عزاداری در رواق امام خمینی(ره) بعد از نماز صبح، قبل و بعد از نماز ظهر و عصر، قبیل و بعد از نماز مغرب و عشا با حضور آیات عظام و حجج اسلام و المسلمين علم‌الهدی، رئیسی، صدیقی، پناهیان، رفیعی، کازرونی، اسکندری، ماندگاری، فرزانه و مرثیه سرایی ذاکران اهل بیت(ع) آقایان؛ انسانی، واعظی، طاهري، کريمي، سلحشور، مطبيع، ميرداماد، بنی فاطمه، مالكي نژاد، خدام زاده، كلامي، نزيحان، اهرى و مشكيني برگزار می‌شود.

به رسم دعبل برای آقا شعر می‌سرایند

در روزهای پایانی ماه صفر شاعران آیینه سراسر کشور همچون استادان غفورزاده (شفق)، بیانکی، قزو، صرافان، شرافت، کاظمی، برقی، سازگار و آسمان در ویژه برنامه «رسم دعیل» و در شبستان گرم مسجد جامع

عبور از دل تاریخ

ورودی شیخ طوسی، همان ورودی بالاخیابان یا ورودی بالاسر حضرت

است. نزدیک‌ترین مسیر تشریف به روضه منوره از این ورودی، رفتن به صحن

جمهوری اسلامی و تشریف از طریق دارالهدایه و دارالولایه است. اگر چه

خواهراهن می‌توانند از بست شیخ طوسی، مستقیماً وارد صحن انقلاب اسلامی

شوند و از طریق ورودی رواق دارالشرف به روضه منوره برستند، اما آقایان

اگر مسیر صحن جمهوری را انتخاب نکنند ناچارند، با عبور از صحن انقلاب

اسلامی، وارد صحن آزادی بشوند و از طریق ورودی رواق دارالسرور خود را به

روضه منوره برستند. پس نزدیک‌ترین مسیر تشریف به روضه منوره از بست

شیخ طوسی برای آقایان و خانمها، مسیر صحن جمهوری اسلامی است.

زائرانی که از ورودی صحن غیری، وارد مجموعه حرم مطهر می‌شوند، در این

برای تشریف به روضه منوره پیش رو دارند. این زائران هم می‌توانند با خروج

از سرده شرقی این صحن خود را به صحن جامع برسانند و از مسیرهایی که

در این صحن برای تشریف وجود دارد، به روضه منوره برستند و هم می‌توانند

با خروج از سرده شمالی صحن غیر خود را به صحن جمهوری اسلامی

برسانند و از مسیرهایی که در این صحن برای تشریف، وجود دارد خود را به

روضه منوره برستند.

در ضلع شرقی این صحن جمهوری اسلامی دو ورودی به روضه منوره وجود دارد.

ورودی رواق داراللایه و رواق دارالشرف (برای خواهراهن) و دارالسیاده (برای

برادران)، به روضه منوره می‌رسد و رواق دارالهدایه باعیور از کنار دو مدرسه،

مدرسه تاریخی دو در (دارالقرآن) و پریزاد (مرکز پاسخگویی به سوالات دینی)

و اتصال به مسجد صادق حامد رافتی ساخته شده است.

می‌پیوندد.

از این طرف

راهنمای تشریف از رودی شیخ طوسی به روضه منوره

مسیر عمومی: رودی شیخ طوسی (اصلی)/

روودی صحن غیری (فرعی)/ صحن

جمهوری اسلامی مسیر خواهراهن:

داراللایه/ دارالشرف/ روضه منوره

مسیر برادران: داراللایه/ دارالسیاده/ دارالحفظاظ/ روضه منوره

روضه منوره

صحن غدیر

صحن غدیر ۱۴ هزار و ۴۱۴ مترمربع زیریننا دارد. صحن غدیر در ضلع غربی

صحن جامع رضوی و جنوب غربی حرم مطهر قرار گرفته است. مساحت

صحن غدیر، ۹ هزار مترمربع و مساحت غرفهای آن ۵ هزار و ۳۲۲ مترمربع است. صحن غدیر از ضلع شرقی به صحن جامع رضوی و صحن جمهوری

اسلامی ارتباط دارد.

سرویس بهداشتی شماره یک مجموعه حرم مطهر در حاشیه خروجی‌های

این صحن قرار دارد.

این صحن محل سخنرانی و اجرای برنامه‌های فرهنگی برای زائران عرب‌زبان است. همچنین هر روز صبح در این صحن، بسته‌های کوچک حاوی

گلبرگ‌های خشک شده گل‌های روی ضریح مطهر بین زائران توزیع می‌شود.

مدرسه دو در

این بنای تاریخی در جنوب غربی حرم

مطهر و در ضلع شمال شرقی صحن

جمهوری اسلامی مقابل مدرسه پریزاد واقع است. نام اصلی

این مدرسه «یوسفیه» بوده که بعدها به مدرسه دو در معروف می‌شود؛ چون در قدیم امکان آن بود

که از یک طرف آن وارد شد و از طرف دیگر خارج، این بنای بناهای دوره

تیموریان در عصر شاهزاده تیموری است. بانی مدرسه «غیاث الدین خواجه

بهادر» از امرای خراسان بوده و در سال ۸۴۳ قمری این مدرسه را بنا نهاده است. در حال حاضر این مدرسه با دارست و پلاستیک، به صورت موقت

مسقف شده است. مدرسه دو در، دارالقرآن حرم مطهر رضوی است و روزانه برنامه قرآنی در این مدرسه تاریخی، برگزار می‌شود.

مدرسه پریزاد

بازاری در بین مشهدی‌ها وجود دارد که سینه به سینه نقل شده است.

می‌گویند پس از ساخت مسجد جامع توسط گوهرشاد آغا همسر شاهزاده

تیموری، مقداری مصالح اضافی آمد. گوهرشاد این مصالح را به ندیمه‌هاش «پریزاد»، واکذاشت و پریزاد با آن مصالح در کنار مسجد جامع، یک مدرسه

کوچک ساخت. این مدرسه امروز به نام مدرسہ پریزاد معروف است. مدرسه تاریخی پریزاد، چهار ایوان در چهار طرف بیاند.

این مدرسه که به صورت موقت مسقف شده است، در حال حاضر، مرکز پاسخگویی به سوالات شرعی و اطلاع‌رسانی حرم مطهر رضوی است.

رواق حضرت فاطمه معصومه(س)

رواق حضرت فاطمه معصومه(س) (دارالاجاhe سابق)، طبقه زیرین رواق داراللایه است. این رواق از غرب سردار مطهر (به موازات ضریح مطهر در

طبقه فوقانی)، قرار دارد. سردار مطهر، اصطلاحی است که درباره مکان اصلی

قبر منور حضرت رضا(ع) استفاده می‌شود. قبر مطهر حضرت، در طول تاریخ و در روند توسعه حرم مطهر در گویدی قرار گرفته و تشکیل سردایی داده که

ضریح مطهر و صندوق قبر، دقیقاً بالی آن قرار گرفته است. تشکیل سردایی

قطعان مربوط به روند توسعه حرم مطهر است و از ابتدا وجود نداشته است. در حال حاضر فاصله ارتفاع سردار تا کف روضه منوره ۶ متر است و

ضریح دوم(که وقفی است) در داخل سردار بر فراز مرقد مطهر امام رضا(ع) به موازات ضریح مطهر که در طبقه بالاست، قرار دارد. با ساخت رواق دارالاجاhe در زیر رواق داراللایه، و قرار گرفتن پنجه‌نقره در ضلع شرقی این رواق عملأ

مکانی به وجود آمده است که یکی از نزدیک‌ترین مکانهای حرم مطهر رضوی

به مدفن مطهر حضرت رضا(ع) است.

پروژه ساخت این رواق در سال ۱۳۷۶ شمسی آغاز شد و در اخر سال ۱۳۷۹

همزمان با عید سعید غدیر به بهزاده رسدید. فضای دارالاجاhe به سبک

بنای فوکانی آن زیربنایی نزدیک ۲ هزار متر مربع دارد.

رواق داراللایه

داراللایه یکی از رواق‌های بزرگ حرم مطهر و مسیر اصلی تشریف به روضه

منوره از صحن جمهوری اسلامی است. از شرق به رواق‌های دارالشرف،

دارالاخصاص و دارالسیاده و از جنوب به مدرسه دو در و پریزاد و از غرب

به صحن جمهوری اسلامی محدود است. داراللایه در قسمت شرقی، دارای

طبقه فوقانی است که قسمتی از آن، آسایشگاه خدام است و قسمت دیگر، محل آسایشگاه کفسداران.

رواق دارالهدایه

دارالهدایه در جنوب غربی روضه منوره بین مدرسه دو در و صحن جمهوری

اسلامی قرار گرفته است. رواق دارالهدایه از بناهای جدید مجموعه حرم مطهر

رضوی است. این رواق عمومی است و در اختیار خواهراهن و برادران قرار دارد.

رواق دارالهدایه بیشتر در اختیار گروههای زیارتی است که بر حرم مطهر

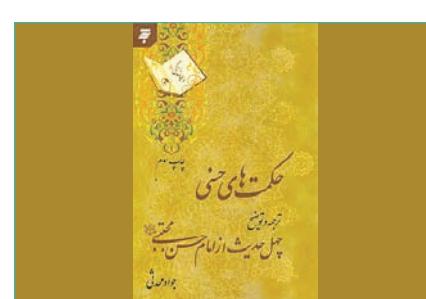
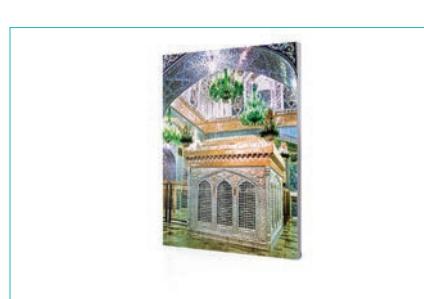
مشرف می‌شوند.

تشریف کاروان‌های اهل تسنن از سراسر ایران به حرم مطهر رضوی

عکس‌ها: علی کریمی رستگار / قدس

کاروان‌های اهل تسنن از سراسر ایران در قالب ۶ هیئت با حضور بیش از هزار و ۶۰۰ نفر بعد از طی کردن مسیر راهپیمایی از میدان خدیجه سمت حرم طهر در رواق شیخ طوسی گرد هم آمدند.

وقف مخصوص
اکشار مرفه جامعه نیست

شاید سیاری از مردم فکر کنند که از تمکن مالی بالایی برخوردار باشند و دارای مایمکل و زمین و باغ چند هكتاری باشند، می توانند واقف باشند و نام خود را برای همیشه ماندگار کنند. در صورتی که یینگونه نیست، و همه افراد جامعه در هر سطح مال که باشند می توانند واقف باشند.

مایی که پاسند می‌کنید واقع باشد.

به این شکل که افادار با مراجعت به مراکز موقوفاتی همچون آستان قدس رضوی به اندازه توانایی که دارند مبلغی را به این مراکز داده و در وقت مشارکتی شریک می‌شوند و پس از اینکه مبلغ مورد نظر نظر برای خرید یک زمین و یا ملک تأمین شده، ملک موردنظر خریداری می‌شود و همه کسانی که برای خرید آن ملک پولی را پرداخت کرده‌اند، واقع آن می‌باشند. زیرا با توجه به تراکم زمین‌ها شاید در شرایط فعلی امکان آن وجود نداشته باشد که خیرین چندین هنگام از راضی و ... را وقف نمایند لذا با مشارکت چند خیر در وقت مشارکتی، این امکان را به آستان قدس رضوی خواهند داد تا زمین‌های بهتری را خریداری و با نام خیرین مشارکت کنند. آن زمین را وقف حضرت رضاع کنند. در واقع وقف‌های مشارکتی بدان معنا که یک موقوفه سهم‌بندی شده و هر سهم به یک خیر و واقع تعلق می‌گیرد و در نتیجه آن چندین نفر واقع یک موقوفه خواهند شد. در وقف‌های مشارکتی هر کس به اندازه توان مالی که دارد می‌تواند در این کار خیر شریک شود و محدودیتی در این زمینه برای پرداخت وجه وجود ندارد شاید یک نفر توان پرداخت ننماید. تعماً، اداشته باشد که این مصله نیز بدل فته می‌شود.

یکی، از توصیه هایی، که در منابع روای و دینی، مایه آن تأکید شده،

آن است که وقتی به سفر می رود برای دوستان و آشناian هدیهای به عنوان سوغات ببریم. اگر در دهه آخر صفر و ایام شهادت حضرت رضاع این فرست برای شما پیش آمدہ تا به مشهد سفر کنید و به زیارت حضرت رضاع (مشف شوید، چه مهتر است که این هدیه و سوغات رنگ و بویی امام رضا خیلی داشته باشد تا هر یار با دیدن آن یاد و خاطره این سفر معنوی برای شما و دیگران زنده شود.

پیشنهاد ما برای هدیه برای دوستان و اقوام، شاسی تصاویر حرم است که محبتانه یاد و خاطره شیرین و معنوی زیارت را در ذهن افراد نگه می دارد و با نگاه کردن به آن انسان خود را در صحن و سرای آقا تصور کرده و کبوتر دلش را راهی مشهدالارضا می کند. شمامی توانید این شاسی ها که از عکس های صحن انقلاب اسلامی، گنبد و ضریح مطهر امام رضاع است و در دو سایز ۳*۴۰ و ۲*۲۰ تهیی شده را با قیمت ۷۰ هزار ریال و ۳۵ هزار ریال از فروشگاه محصولات فرهنگی و هنری مؤسسه آفرینش های هنری آستان قدس رضوی واقع در ابتدای باب الجواد(ح) حرم مطهر خیرداری کرده و به عنوان یادگاری سوغات معنوی به اقوام آشناian هدیه بدهید.

همچنین برای همایشگی خرید این محصولات می توانید با شماره تلفن فروشگاه محصولات فرهنگی و هنری رضوی به شماره ۰۵۱-۳۲۲۵۰۰۴۰ تماس و محصول مورد نظر را انتخاب نمایید تا بام، شنای سالاً شود.

کرم و سخاوت او فراغیر و گستردہ بود و به کریم اهل بیت(ع) شهرت داشت. کسی از در خانه‌اش نالمید بر نمی‌گشت و در همه این بخشش‌ها اعتبار و آبروی سائل و نیازمند را حفظ می‌کرد تا او نیزمنده نشود.

ایام شهادت امام حسن مجتبی(ع) بهترین فرست امت تا پیش از گذشته با اعاد مختلف زندگی و کلمات گوهربار این امام همام آشنا شویم و کتاب «حکمت‌های حسنی» یکی از بهترین گزینه‌ها برای آشنایی با این امین معمصول(ع) است.

کتاب «حکمت‌های حسنی» پنجمین جلد از مجموعه «اه زندگی» است که به قلم حجت‌الاسلام و المسلمین «جواد محمدی» به رشته

حریر در امده است.

حجت‌الاسلام محدثی در این اثر به ترجمه و توضیح ۴۰ حدیث از امام حسن مجتبی(ع) پرداخته است؛ از ویژگی‌های این اثر که برای نخستین بار در سال ۱۳۸۹ توسط بنشر منتشر شد، می‌توان به تبیین ۴۰ موضوع اخلاقی و اجتماعی با توجه‌های روان همراه با توضیحی مختصر و استفاده از اشعار متناسب در لایه‌لای مطالب اشاره کرد. در اواقع نویسنده در این اثر، ۴۰ سخن حکمت‌آمیز برگرفته از احادیث امام حسن(ع) را که در کتاب‌های ارشاد القلوب، بحalarالانوار، تاریخ یعقوبی، تحف العقول، کافی، کشف الغمة، مجموعه ورام، مصایب الانوار، مناقب و موسوعه کلمات الامام الحسن(ع) آمده را همراه با توضیح مختصراً بیان می‌کند که این امر در مجموع از احادیث اقامه تم کنند.

مسابقات شماره ۲

بر اساس مطالب درج شده در ویژه نامه «شماره ۱۰۸ سلام»
به سؤا؛ ب باخی دهد.

کدام رواق در جنوب غربی روپه منوره و بین مدرسه دودرو و صحن جمهوری واقع شده است؟

- (١) رواق دارالولایه
 (٢) رواق دارالهدایه
 (٣) رواق دارالشرف
 (٤) رواق دارالسیاده

برای شرکت در این مسابقه و بهرهمندی از جوایز معنوی و فرهنگی آن به نکات زیر توجه فرمائید.

۱- گزینه صحیح را به همراه نام و نام خانوادگی و شماره مسابقه به سامانه پیامکی ارسال فرمایید.

مثال ۴: سید سجاد هاشمی مسابقه شماره ۳
۲- برای کسب اطلاع از نتایج از طریق کانال تلگرامی «هفته نامه سلام» اقدام نمایید. برای این

t.me/salamimam_reza